

РЕШЕНИЕ

№ 19633

гр. София, 28.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 164 СЪСТАВ, в публично заседание на тридесети юни през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: **ГЕРГАНА В. НЕДЕВА**

при участието на секретаря **ЕВА ЮЛ. ИВАНОВА**
като разгледа докладваното от **ГЕРГАНА В. НЕДЕВА** Гражданско дело № 20221110167849 по описа за 2022 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Предявен е осъдителен иск с правно основание чл. 200, ал. 1 КТ.

Производството по делото е образувано въз основа на искова молба, подадена от **И. Г. В.**, ЕГН *****, срещу „...“, ЕИК ..., с която моли ответникът да бъде осъден да заплати сумата от общо 50 000 лв., от която сума **23 000** лв. представлява обезщетение за претърпени неимуществени вреди - болки и страдания, от настъпила на **15.01.1994** г. трудова злополука, а сумата от **27000** лв. представляваща имуществена вреда, под формата на пропуснати ползи за периода от **1995** г. до **2022** г., като разлика между трудовото възнаграждение, което би реализирал като тролейбусен шофьор и получаваната от НОИ инвалидна пенсия.

Ищецът **И. Г. В.**, ЕГН *****, твърди, че с ответника имал сключен Трудов договор № ... от 08.12.1993 г., съгласно който заемал длъжността „тройлейбусен шофьор“, служебен № ... по шифър- 10 21036 в ..., поделение Трудовият договор бил сключен за неопределен срок, с място на работа поделение ..., при пълно работно време, с основна месечна заплата в размер на 4624 лв. Сочи, че на 15.01.1994 г. на бул. „...“ ищецът бил ударен от лек автомобил, в резултат на което бил настанен в МБАЛ „...“, където е установена фактура на десен крак и дясна подбредрица, както и травматичен шок. От болничното заведение ищецът бил изписан на 28.02.1994 г., като след тази дата ищецът е бил хоспитализиран няколко пъти за извършване на допълнителни операции.

С Експертно решение № .../15.03.1999 г. за ищеца била установена трета група инвалидност с дата на инвалидизиране - 24.04.1995 г. във връзка с претърпяната злополука. Сочи се, че с молба от 30.03.1999 г. до изпълнителния директор на ответното дружество ищецът поискал да бъде преназначен на подходяща за него длъжност според предписанията на здравните органи, но договорът бил прекратен на 01.04.1999 г. на основание чл. 325, т. 9 КТ и Експертно решение № .../15.03.1999 г. Посочва, че към настоящия момент получава пенсия като инвалид на база Решение на ТЕЛК и преосвидетелстване от 15.06.2022 г. Поддържа, че след първоначалното увреждане търпи влошено здравословно състояние и

към настоящия момент. Моли за уважаване на иска. Ищецът прилага писмени доказателства. Твърди, но не сочи доказателства за водени между страните и други съдебни производства, за заплащане на обезщетение от работодателя на осн. чл.200 от КТ по повод процесната трудова злополука.

Ответникът „...“, ЕИК ..., подава отговор на исковата молба в срока по чл. 131 ГПК, с който оспорва иска като погасен по давност. Оспорва твърдението на ищеца за водени други дела между страните за обезщетяване на вредите на ищеца, претърпени в резултат на трудовата злополука от 15.01.1994 г. В условията на евентуалност твърди наличието на съществен принос от страна на ищеца за получените от него вреди, от претърпяната трудова злополука, поради проявена от него груба небрежност при липса на достатъчно внимание от негова страна и навлизане в съседна пътна лента за движение, при аварийното му спиране за оправяне на „прътовете“ на тролейбуса, откачени от ел.мрежата. Оспорва исковите и по размер като необосновано завишени.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност, приема за установено от фактическа страна:

Между страните не се спори, а се установява и от приетите писмени доказателства, че на **15.01.1994 г.** е настъпила **трудова злополука** за ищеца В. по време на изпълнение на задълженията му по трудов договор № .../27.12.1993 г., по силата на който заемал длъжността „тролейбусен шофьор“ в ..., поделение Трудовото правоотношение било прекратено на **01.04.1999 г.** на основание чл. 325, т. 9 КТ (*при невъзможност на работника или служителя да изпълнява възложената му работа поради болест, довела до трайно намалена работоспособност, или по здравни противопоказания въз основа на заключение на трудово-експертната лекарска комисия*) и след издаване на Експертно решение на ТЕЛК № .../15.03.1999 г.

Установява се от представените от ищеца Експертни решения на ТЕЛК /с №№ .../09.04.1997 г.; № .../01.12.2007; № .../28.01.2013 г.; № .../14.09.2016 г. и .../15.06.2022 г./, че ищецът е с трайно намалена работоспособност от 70% /при последното ЕР на ТЕЛК до 94 % (при предходните ЕР) в резултат на претърпяната от него през 1994 г. трудова злополука, като с всяко от решенията е определян тригодишен срок на определения % трайно намалена работоспособност. Прието е, че ищецът е инвалидизиран от **24.04.1995 г.** Прави впечатление, че по делото не е представено ЕР на ТЕЛК, което да се явява последващо след изтичане на срока на предходното ЕР на ТЕЛК № .../14.09.2016 г., т.е. след 01.09.2019 г.

От приетата Епикриза от 30.01.2023 г. от Отделение по Урология от МБАЛ „...“ се установява, че в хода на производството ищецът е претърпял поредна оперативна намеса, като му е извършена „едностранна орхиектомия декстра“, която не се явява обаче последица или „ексцес“ от претърпяната през 1994 г. трудова злополука. Напротив, в епикризата е посочено само, че ищеца има придружаващи заболявания: „последици от травма на нерви на долен крайник и остеопатия при други болести, класифицирани другаде, неуточнена локализация“.

С последното ЕР на ТЕЛК № .../03.05.2023 г. на ищеца е определена трайно намалена работоспособност от 84 % за нов срок от 3 години, т.е. до 01.05.2026 г., като преосвидетелстване е извършено по заявление на ищеца № .../15.02.2023 г. с мотив „за влошено здравословно състояние“. От снетата анамнеза се установява, че през 1994 г. при ПТП ищеца получил счупване на дясна бедрена кост и дясна подбедрица, фрактура на черепа и мозъчно сътресение...През м. април 2004 г. по повод ограничени движения на дясна ТБС, същата е оперирана. С оплаквания от болки и ограничени движения в дясна ТБС и дясна колянна става.Обективно е установено от представените рентгенографии на долните крайници, ъглометрия и сантиметрия, че десен долен крайник е скъсен с 10 см. Не се установяват находки на влошено състояние, в резултат на претърпяната преди почти 30 години трудова злополука.

По делото не се установява, въпреки твърденията на ищеца, последния да е водил други съдебни производства с ответното дружество по повод изплащане на обезщетение за претърпени от него имуществени и неимуществени вреди, резултат от трудовата злополука от 15.01.1994 г. От служебната проверка извършена от съда в деловодните системи на СРС, също не се установи предходно исково производство, водено от ищеца по реда на чл.200 от КТ срещу същия ответник. При неустановяване на това твърдение е абсолютно невъзможно за съда да извърши оценка и съпоставка, дали претендираните за обезщетяване в настоящото производство имуществени и неимуществени вреди са различни от вече заявените/уважени такива, вкл. дали се касае за „ексцес“.

Не се установяват и имуществените вреди, които ищецът твърди да търпи в резултат на трудовата злополука от 15.01.1994 г. По делото има изложени единствено твърдения за размера на получаваната от него месечна инвалидна пенсия (от 400 лв.), както и че претендира плащане на 23 000 лв., която сума се явявала разлика между трудовото възнаграждение, което е щял да получи като шофьор на тролейбус за периода от 1995 г. до 2022 г. (320 000 лв.) и полученото от него обезщетение от НОИ като инвалидна пенсия (128 000 лв.).

При изложените от ищеца твърдения в ИМ и допълнителната молба от 03.02.2023 г. (именувана писмен отговор на Разпореждане № 9037/20.01.2023 г. на съда) и възраженията на ответника, заявени с ОИМ, съдът е разпределил и доказателствената тежест между страните по отношение на възприетите като релевантни за иска по чл.200 от КТ, факти и обстоятелства.

При така установеното от фактическа страна се налагат следните правни изводи:

С доклада по делото, обявен за окончателен в о.с.з. на 20.06.2023 г., съдът е възложил в тежест на ищеца да докаже следните обстоятелства: съществуването на трудово правоотношение с ответника към датата на трудовата злополука; настъпването по време на действието на това правоотношение на злополука, която е приета за трудова по установения ред; обстоятелството, че злополуката е довела до настъпването на неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания, и до имуществени вреди, изразяващи се в пропуснати ползи, както и техния размер. Ищецът следва да докаже и твърденията си за водени други дела между страните за обезщетяване на имуществените вреди претърпени от него, в резултат на трудовата злополука от 15.01.1994 г., в т.ч. кои и в какъв размер вреди са били обезщетени по това дело /тези дела/.

На ответника по делото съдът е възложил да докаже твърдяното съпричиняване на процесната злополука, проявения от ищеца умисъл или груба небрежност, довели до настъпване на злополуката, както и правопогасяващи, правоизключващи и правонамаляващите отговорността му обстоятелства – наличие и размер на получено застрахователно обезщетение, размер на получено обезщетение от общественото осигуряване.

По възражението за давност, заявено с ОИМ:

По делото е безспорно, че ищецът И. В. е пострадал при трудова злополука на 15.01.1994 г., призната за такава, при която е получил увреждане на здравето, изразяващо се в фрактура на десен долен крайник и дясна подбедрица, както и травматичен шок. В последващите години до настоящия момент, ищецът е бил периодично, през три години, освидетелстван и му е определяна от 70 до 94 процента трайно намалена работоспособност. Няма спор, че за период от около 30 години, ищецът е изпитвал болки, страдания и е имал ограничени движения в дясна ТБС и дясна колянна става, както и че в резултат на злополуката и фрактурата, десния му долен крайник е скъсен с 10 см. (за което свидетелства и последното ЕР на ТЕЛК от 03.05.2023 г.). Не се установява в производството, след злополуката и датата на инвалидизацията (влизане на първото ЕР на ТЕЛК в сила от 24.04.1995 г.) ищецът да е предявил иск за обезщетяването на вредите, резултат от трудовата

злополука, причинила му трайно намалена работоспособност над 50 %.

С оглед на това, съдът следва да разгледа своевременно заявеното от ответника възражение за погасяване по давност на иска на ищеца, с правно основание чл.200, ал.1 от КТ.

Искът по чл.200, ал.1 от КТ, на осн. чл.358, ал.1, т.3 от КТ се погасява с тригодишна погасителна давност. Същевременно, разпоредбата на чл.358, ал.2, т.2 от КТ предвижда тригодишния срок да тече от **деня, в който правото, предмет на иска, е станало изискуемо или е могло да бъде упражнено**. В процесния случай, тригодишният давностен срок за погасяване на вземането за обезщетение по чл.200 от КТ за вреди, причинени от трудова злополука тече от датата, на която злополуката е призната за трудова (така напр. в Решение № 336/23.11.2012 г., по гр.д. № 303/2012 г. на III Г.О. на ВКС, решение № 319 от 22.06.2010 г. по гр.д. № 204/2009 г. на III Г. **О.** и др.). Това разрешение произтича от установената практика на съда, съгласно която установяването на трудовата злополука може да става само по надлежния административен ред /по чл.57 от КСО и Наредбата за установяване, разследване, регистриране и отчитане на трудовите злополуки – обн.ДВ., бр.6/2000г./, като е недопустимо установяването ѝ по общия исков ред. Доколкото наличието на влязъл в сила индивидуален административен акт за установяване на трудова злополука е елемент от фактическия състав на имуществената отговорност на работодателя по чл.200 от КТ/, а процедурата по издаването му отнема време/– следва да се приеме, че началният момент, от който възниква вземането за обезщетение е датата на влизане в сила на този акт. Тъй като това е деня, в който правото предмет на иска е могло да бъде упражнено по смисъла на чл.358, ал.2, т.3 от КТ, от него следва да тече тригодишния давностен срок. В настоящия случай, трудовата злополука е настъпила на 15.01.1994 г., а датата на призната инвалидизация на ищеца В. е съответно на 24.04.1995 г. (ЕР на ТЕЛК). С исковата молба /депозирана на 13.12.2022 г. в съда/ е поискано съдът да присъди обезщетение в полза на ищеца за периода от 1995 г. до 2022 г., като очевидно тригодишния давностен срок за заявяване на тези претенции (за обезщетяване на претърпените имуществени и неимуществени вреди в резултат на злополуката от 15.01.1994 г.) е изтекъл най-късно на 24.04.1998 г.

Дори да се приеме, че всяко последващо решение на ТЕЛК, с което се определя нов срок и процент на ТНР за ищеца В., поставя начало на нов давностен срок, то в случая по делото липсва представено ЕР на ТЕЛК относимо към последния тригодишен период, т.е. да е с дата на издаване 13.12.2019 г. или последваща. Практиката на ВКС, в т.ч. постановените решения по реда на чл.290 от ГПК сочи, че експертното заключение/решение на ТЕЛК има двойствено значение - от една страна, като индивидуален административен акт (ИАА) относно наличието на трайно загубена работоспособност и нейния процент, а от друга страна съставлява официален удостоверителен документ за установените в него факти, в частност за наличието на причинна връзка, като положителен юридически факт, която се явява елемент от фактическия състав на имуществената отговорност на работодателя, от който зависи съществуването на правото.

Липсата на такова решение /или непредставянето му по делото/ компрометира твърдението на ищеца за наличието на влошаване на здравето, което да е във връзка с началното увреждане и обуславя отхвърлянето на иска с правно основание чл. 200, ал. 1 КТ. Дори и да не се възприеме горния извод на съда, а се приеме противното, т.е. че за процесния период от време (вкл. 13.12.2019 г. до 13.12.2022 г.) е било налице постановено по надлежния ред решение на ТЕЛК, потвърждаващо инвалидизирането на ищеца за този период, с определен процент трайно намалена работоспособност 50 или над 50 %, резултат от трудовата злополука от 15.01.1994 г., то по делото не се доказва по несъмнен начин, ищецът да е търпял твърдените от него имуществени и неимуществени вреди, чиято обезвреда претендира, както и същите да са в причинно-следствена връзка именно с

претърпяната от него трудова злополука през 1994 г. По делото не се твърди, а не се и установи да е налице и т.нар. „експес“ след първоначалното инвалидизиране на ищеца, тоест да е налице влошаване на здравето на работника (ищеца в случая) и причинно-следствената връзка между това влошаване и първоначалното увреждане, когато то е настъпило в резултат на трудова злополука. Наличието на влошаване на здравето на ищеца и причинната връзка с увреждането трябва да се установява с решение на ТЕЛК. Съгласно чл. 56, ал. 1, т. 5 и чл. 67, 68 и 69 от Наредбата за медицинската експертиза на трудоспособността /НМЕТ- ДВ, бр. 47/7.06.2005 г./ ТЕЛК е медицинският орган, който е компетентен да се произнесе по административен ред относно причинната връзка между влошаването на състоянието на ищеца и увреждането от трудова злополука. Този орган трябва да извърши личен преглед на лицето и проверка на съществуващата медицинска документация и след спазване на установения процедурен ред да даде заключение налице ли е причинна връзка между трудовата злополука и влошаването на здравето на пострадалото лице. По делото обаче липсват такива доказателства. Последното представено в производството ЕР на ТЕЛК само потвърждава състоянието на ищеца, констатирано и с предходните решения на ТЕЛК, но не сочи за влошаване на здравословното състояние на работника, довело до промяна на работоспособността му, която да е настъпила през минимум трите години, предхождащи завеждането на иска, още по-малко пък сочи това влошаване да е в причинно-следствена връзка с претърпяната през далечната 1994 г. трудова злополука. Липсата на годни доказателства, които да подкрепят твърденията на ищеца за осъществяване на два елемента от състава по чл. 200, ал. 1 КТ, а именно, влошаване на здравето, довело до промяна на работоспособността му и причинна връзка между това влошаване и първоначалното увреждане, обусловя и крайния извод на съда за неоснователност и недоказаност на иска.

Следва да се отбележи също, че ищецът прояви изключителна доказателствена пасивност, като освен коментираните по-горе от съда писмени доказателства, не прояви активност и не посочи никакви други относими, допустими и необходими доказателства и доказателствени средства, за установяване на възложените му в доказателствена тежест факти и обстоятелства.

Гореизложеното в съвкупност навежда съда на единствения резонен в случая извод за неоснователност и недоказаност на исквете, като същите са и погасени по давност, поради което същите ще следва да се отхвърлят изцяло.

По разноските:

Предвид изхода на делото, право на разноски, на чл. 78, ал. 3 от ГПК, има само ответникът. Такива се претендират единствено за юрисконсултско възнаграждение, което съдът определя в минимален размер от 100 лв., предвид липсата на фактическа и правна сложност на предявените искове. Други разноски не са извършвани.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявените обективно съединени искове с правни основания чл. 200, ал. 1 от КТ от **И. Г. В.**, ЕГН ***** от с...., обл. срещу, ЕИК ..., със седалище и адрес на управление в гр. София, ул. ..., представляван от инж. ... – изпълнителен директор и ... – Председател на Съвета на директорите, за заплащане на сумата от общо **50 000 лв.**, от която сума **23 000 лв.**, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди - болки и страдания, резултат от настъпила на **15.01.1994 г.** трудова злополука, а сумата от **27 000 лв.** представляваща имуществена вреда, под формата на пропуснати ползи в периода от **1995 г. до 2022 г.**, като разлика между трудовото възнаграждение, което ищеца би реализирал като

тролейбусен шофьор и получаваната от НОИ инвалидна пенсия, като неоснователни, недоказани и погасени по давност.

ОСЪЖДА И. Г. В., ЕГН ***** от с.... **ДА ЗАПЛАТИ** на ",..., ЕИК ..., със седалище и адрес на управление в гр.София, ул. ..., представляван от инж. ... – изпълнителен директор и ... – Председател на Съвета на директорите сумата от 100 лева, съдебни разноски за производството.

Решението подлежи на въззивно обжалване пред Софийски градски съд, в двуседмичен срок от съобщаването му на страните, чрез връчване на препис от същото.

Съдия при Софийски районен съд: _____